

Suvestinė redakcija nuo 2017-07-29

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [138-7085](#), i. k. 1102250ISAK000V-991

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL TYRIMŲ DĖL ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO INFEKCIJOS
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2010 m. lapkričio 16 d. Nr. V-991
Vilnius

Atsižvelgdamas į Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas ir siekdamas pagerinti tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos prieinamumą:

1. T v i r t i n u Tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2010 m. lapkričio 16 d.
įsakymu Nr. V-991

TYRIMŲ DĖL ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO INFEKCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

1. Tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso (toliau – ŽIV) infekcijos tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato asmenų atrankinių tyrimų dėl ŽIV infekcijos organizavimą ir vykdymą. Šio tvarkos aprašo tikslas – pagerinti ŽIV tyrimo paslaugų prieinamumą bei priimtinumą.

2. Asmuo dėl ŽIV yra tiriamas suteikus jam konsultacinę pagalbą prieš ŽIV tyrimą bei gavus jo raštišką sutikimą. Asmuo, kuris buvo tirtas dėl ŽIV, turi būti konsultuojamas ir po ŽIV tyrimo.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Atrankiniai greitieji tyrimai dėl ŽIV** – atrankiniai tyrimai, kuriems atlikti ir įvertinti nereikalinga laboratorinė įranga.

3.2. **Atrankiniai laboratoriniai tyrimai dėl ŽIV** – pirminiai ir pakartotiniai ŽIV antikūnų tyrimai, kurie nenustato galutinės ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos diagnozės.

3.3. **Konsultacinė pagalba** – pasitikėjimu pagrįstas konsultaciją teikiančio ir gaunančio asmenų dialogas, kuriuo siekiama padėti asmeniui įveikti stresą, spręsti sveikatos ir psichosocialines problemas ir priimti su ŽIV/AIDS susijusius sprendimus.

3.4. **Patvirtinamieji laboratoriniai tyrimai dėl ŽIV** – ŽIV antikūnų ir virusologiniai tyrimai, kurie patvirtina ŽIV nešiojimo diagnozę ir nustato viruso tipą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

II SKYRIUS ATRANKINIŲ TYRIMŲ DĖL ŽIV ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

4. Atrankiniai laboratoriniai ir greitieji tyrimai dėl ŽIV atliekami sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose licenciją teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

5. Atrankiniai greitieji tyrimai dėl ŽIV gali būti atliekami ne tik asmens sveikatos priežiūros įstaigos licencijoje asmens sveikatos priežiūros veiklai nurodytais adresais, bet ir žemo slenksčio paslaugų kabinetuose, kurių veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-584 „Dėl Žemo slenksčio paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

6. Ėminių, naudojamų atrankiniams greitiesiems tyrimams dėl ŽIV atlikti ir įvertinti, paėmimo ir tiriamosios medžiagos reikalavimai nurodyti greitųjų testų dėl ŽIV rinkinių gamintojų instrukcijoje.

7. Atrankiniai laboratoriniai ir greitieji tyrimai dėl ŽIV turi būti atliekami tik su testais ar jų rinkiniais, kurie turi CE žymę ir skirti *in vitro* diagnostikai.

8. Konsultacinę pagalbą gali teikti visų profesinių kvalifikacijų gydytojai, odontologai, slaugytojai, akušeriai, psichologai, socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai, išklausę ne trumpesnę kaip 6 valandų trukmės konsultacinės pagalbos prieš ŽIV tyrimą ir po jo mokymo programą, suderintą su Sveikatos apsaugos ministerija, ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą.

9. Siųsti pacientą atlikti atrankinio laboratorinio tyrimo dėl ŽIV turi teisę sveikatos priežiūros specialistai (visų profesinių kvalifikacijų gydytojai, odontologai, slaugytojai ir akušeriai), užpildydami statistinės apskaitos formą Nr. 151-7/a „Siuntimas laboratoriniam ŽIV tyrimui ir tyrimo rezultatas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – forma Nr. 151-7/a). Atrankiniai greitieji tyrimai dėl ŽIV gali būti atliekami be siuntimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

10. Atrankinius greituosius tyrimus dėl ŽIV gali atlikti šio tvarkos aprašo 9 punkte nurodyti sveikatos priežiūros specialistai.

11. Atrankinius laboratorinius arba greituosius tyrimus dėl ŽIV siūloma atlikti:

11.1. asmenims, kuriems diagnozuota viena iš AIDS indikacinių ligų (vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-384 „Dėl Žmogaus imunodeficito viruso ligos diagnostikos ir gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, tvarkos aprašo patvirtinimo“);

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

11.2. asmenims, kuriems diagnozuota kita liga, kuri, gydytojo nuomone, gali būti ląstelinio imuniteto nepakankamumo priežastis;

11.3. asmenims, kuriems pasireiškia ūmiai ŽIV infekcijai būdingi simptomai;

11.4. asmenims, turėjusiems lytinių santykių su užsikrėtusiais ŽIV;

11.5. asmenims, vartojusiems ir (ar) vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas;

11.6. lytiniais partneriams asmenų, kurie yra vartoję ir (ar) vartoja narkotines ir psichotropines medžiagas;

11.7. vyrams, turintiems lytinių santykių su vyrais;

11.8. asmenims, kurie patys ar jų lytiniai partneriai turėjo daugiau negu vieną lytinį partnerį per pastaruosius 12 mėnesių;

11.9. asmenims, teikiantiems seksualines paslaugas už atlygį;

11.10. asmenims, užsikrėtusiems lytiškai plintančiomis infekcijomis ar sergantiems lytiškai plintančiomis ligomis;

11.11. smurtą ar prievartą patyrusiems asmenims;

11.12. vaikams, kuriuos pagimdė ŽIV užsikrėtusi motina;

11.13. vaikams, kuriuos pagimdė narkotines ir psichotropines medžiagas vartojanti motina;

11.14. asmenims, turėjusiems sąlytį (įskaitant ir profesinį) su ŽIV užsikrėtusio ar galimai užsikrėtusio asmens krauju ar kitais organizmo skysčiais;

11.15. epidemiologinės stebėsenos tikslais ir kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

12. Atliktų atrankinių laboratorinių ir (ar) greitųjų tyrimų dėl ŽIV duomenys, išskyrus teikiant žemo slenksčio paslaugas atliktų atrankinių greitųjų tyrimų dėl ŽIV duomenis, įrašomi atitinkamuose medicinos dokumentuose (formoje Nr. 025/a „Ambulatorinė asmens sveikatos istorija“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-120 „Dėl Privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų bei privalomų sveikatos statistikos ataskaitų formų patvirtinimo“ ir (ar) formoje Nr. F003/a „Gydymo stacionare ligos istorija“). Teikiant žemo slenksčio paslaugas, atliktų

atrankinių greitųjų tyrimų dėl ŽIV duomenys registruojami asmens sveikatos priežiūros įstaigos, su kuria žemo slenksčio paslaugų kabinetas yra sudaręs sutartį, vadovo patvirtintos formos žurnale, kuriame nurodoma paslaugų gavėjo identifikaciniai duomenys, tyrimo atlikimo data, tyrimo rezultatas, tyrimą atlikusio asmens vardas, pavardė ir parašas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

13. Atlikus atrankinį laboratorinį ir (ar) greitąjį tyrimą dėl ŽIV ir gavus teigiamą rezultatą, išskyrus atvejį, kai atliktas atrankinis greitas tyrimas dėl ŽIV teikiant žemo slenksčio paslaugas, tvarkos aprašo 9 punkte nurodytas sveikatos priežiūros specialistas užpildo formą Nr. 151-7/a ir organizuoja ėminio pristatymą į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją patvirtinamajam laboratoriniam tyrimui dėl ŽIV atlikti. Gavus teigiamą rezultatą, kai atliktas atrankinis greitas tyrimas dėl ŽIV teikiant žemo slenksčio paslaugas, atliekami Žemo slenksčio paslaugų teikimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-584 „Dėl Žemo slenksčio paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nurodyti veiksmai. ŽIV laboratorinė diagnozė patvirtinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

14. Tyrimai dėl ŽIV gali būti apmokami iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, Valstybės biudžeto, savivaldybių biudžeto, tarptautinių projektų, labdaros ir paramos fondų ir kitų lėšų.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-916](#), 2017-07-27, paskelbta TAR 2017-07-28, i. k. 2017-12786

Dėl Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. lapkričio 16 d. įsakymo Nr. V-991 "Dėl Tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo